

Govor predsjedatelja Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH Šefika Džaferovića na 60 . proljetnom zasjedanju Parlamentarne skupštine NATO-a

Budimpešta, 18. svibanj 2015.

Gospodine predsjedavajući Turner, dame i gospodo, učesnici 60. proljetnjeg zasjedanja Parlamentarne skupštine NATO-a!

Pozdravljam vas u ime Parlamentarne skupštine BiH i u svoje lično ime. Zahvaljujem gospodinu Michaelu Turneru na pozivu te na datoj prilici da se obratim učesnicima ovog veoma značajnog skupa.

Dozvolite da vas upoznam s aktuelnim stanjem i statusom Bosne i Hercegovine na njenom putu ka Evropskoj uniji i euroatlantskim integracijama.

Od Dejtona do danas učinili smo velike napore na stabilizaciji mira, izgradnji institucija i brojnim reformama koje su državu Bosnu i Hercegovinu praktično postavile na tračnice prema EU i NATO-u.

Ove reforme bile su vidljive i išle su u doborom smjeru sve do 2006.godine od kada je, uporedo sa slabljenjem uticaja međunarodne zajednice u BiH, počeo nastupati period zastoja. On je kulminirao u periodu od 2010. do 2014. godine. U tom periodu smo u nekim reformskim procesima i otišli korak nazad.

Na tragu reformi koje smo uspješno uradili do 2006. godine, među kojima je najuspješnija bila reforma odbrambenog i sigurnosnog sektora, BiH je pristupila programu NATO-a Partnerstvo za mir. BiH je do kraja 2006.godine bila znatno odmakla u reformama što su nam i naši susjedi u regionu jugoistočne Evrope priznavali i zdušno nas u njima podržavali.

Uporedo s tim uspješnim procesom, tokom 2008.godine, ekonomski parametri su neumoljivo govorili da ulazimo u recesiju, probleme velike nezaposlenosti, gašenja brojnih proizvodnih kapaciteta i odlaska mladih ljudi iz Bosne i Hercegovine.

Nakon skoro sedmogodišnjeg zastoja, nudi nam se ruka spasa kroz diplomatsku inicijativu vlada SR Njemačke i Velike Britanije.

To je sada postala inicijativa Evropske unije, a podržale su je SAD i drugi naši prijatelji. Na nama je da to iskoristimo i krenemo u odlučne reforme.

Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju parafirali smo 2008. godine i ovih dana on stupa na snagu. Sedam godina čekanja i unutrašnjih političkih ubjeđivanja je svakako dug period. Regija Zapadnog Balkana je za to vrijeme išla nezaustavljivo ka EU.

Ovo je, nesumljivo, za Bosnu i Hercegovinu jedan od najznačajnijih događaja u procesu integracije u evropsku porodicu. Zvanično bi Sporazum trebao stupiti na snagu 1. juna ove godine, a to znači da se od tog datuma našoj državi potvrđuje status punopravnog kandidata za članstvo u EU. Istovremeno, naša zemlja će se suočiti s procesom ispunjenja obaveza iz evropske agende.

U međuvremenu, Hrvatska, s kojom BiH dijeli jednu od najdužih granica u Evropi, postala je punopravna članica EU, što je za Bosnu i Hercegovinu i prilika ali i izazov. Naši istočni susjedi, Srbija i Crna Gora, kandidati su za članstvo u EU. Sve to i pred Bosnu i Hercegovinu i pred EU postavlja izazov. Naime, uvjeren sam da trajno stabilne Evrope nema bez stabilnog Balkana, a stabilnog Balkana opet nema bez stabilne BiH. Zato euroatlantsku agendu Balkana smatram jako važnom i za regiju i za Evropu.

Za naš put u Evropsku uniju, koji je definiran u izjavi Predsjedništva BiH, koju su podržale sve političke stranke i koju je kao takvu odobrila i Parlamentarna skupština BiH 23.februara 2015., bit će potrebno ostvariti značajan napredak u provođenju planiranih reformi te usvojiti efikasan mehanizam koordinacije. Pozivam vas da nam pomognete u realizaciji puta u EU i agende koju ne smijemo ispustiti.

U tom kontekstu i NATO agenda dobiva na svojoj važnosti i to iz više razloga. NATO nije samo vojno-odbrambena i sigurnosna alijansa, već okvir i okruženje za ekonomsku saradnju i razvoj.

Dame i gospodo,

Posebno mi je zadovoljstvo biti danas ovdje i razmijeniti s vama, kao i s kolegama iz regije i učesnicima 60. proljetnog zasjedanja Parlamentarne skupštine NATO-a stavove koji su u vezi s integracijom BiH u NATO.

Na samom početku, dopustite mi da ponovo istaknem činjenicu da Bosna i Hercegovina duboko cijeni podršku i saradnju koju imamo s NATO-om u okviru integracijskog procesa Bosne i Hercegovine u NATO.

Premda je to do sada više puta naglašeno, ja bih iskoristio ovu priliku da ponovo potcrtam da je ova saradnja veoma dobra, ne samo za PARP i IPAP proces, već i za ostale mehanizme partnerstva koje Bosna i Hercegovina trenutno koristi. Sigurno da je to veliki doprinos i pomoć za naše napore i napredak ka euroatlantskim integracijama, ali i za proces unutrašnje konsolidacije i izgradnje naše države kao stabilnog, demokratskog i prosperitetnog društva.

Dozvolite mi da izrazim svoje mišljenje da je strateški interes i Bosne i Hercegovine i NATO-a da BiH u okviru cijele regije jugoistoka Evrope postane dijelom sjevernoatlantske Alijanse. Poznato je također da su se nadležne institucije BiH, Predsjedništvo BiH i Parlamentarna skupština BiH, opredijelili za članstvo BiH u NATO-u kao strateški interes.

Istina je, također, da u ovom momentu ne postoji isti stepen konsenzusa o članstvu BiH u NATO-u, jer u entitetu Republika Srpska još uvijek postoje rezerve.

Ova činjenica, uz različita viđenja rješavanja pitanja nepokretne vojne imovine, razlog su što BiH kasni u aktiviranju našeg članstva u MAP-u koji nam je uslovno dodijeljen na samitu ministara vanjskih poslova zemalja članica NATO-a u Talinu, u aprilu 2010.

Ipak, nakon što je početkom aprila ove godine formirano novo Vijeće ministara BiH, u više navrata istaknut je značaj u ispunjavanju uslova za napredak ka euroatlantskim integracijama.

Znamo da članstvo u NATO-u pretpostavlja i priuštiva izdvajanja za sektor odbrane i sigurnosti. Iznosi predviđeni za državni budžet, pa tako i za sektor odbrane, nisu povećani

zbog teške ekonomske situacije i mi trenutno izdvajamo 1.1% GDP za potrebe odbrane. Od tog iznosa oko 90% sredstava izdvaja se za troškove personala što najbolje ilustrira situaciju u kojoj se nalazimo. Za to moramo tražiti bolja i realnija rješenja.

Kao što sam već rekao, i dalje je otvoren problem u pogledu rješavanja pitanja nepokretne vojne imovine.

Obaveza je institucija BiH da se perspektivna vojna imovina (62 lokacije) uknjiži na Ministarstvo odbrane BiH i Oružanih snaga BiH.

Očekujemo da se vrlo brzo ispune uslovi za aktiviranje MAP-a i time deblokira proces priključenja NATO-u.

Dame i gospodo,

Ovom prilikom želim naglasiti svesrdnu pomoć Štaba NATO-a Sarajevo u brojnim aktivnostima koje provode na reformi i tranziciji institucija iz sektora odbrane i sigurnosti.

Osim toga, ministarstva i institucije BiH aktivno rade na ispunjavanju obaveza koje proističu iz članstva u programu NATO-a Partnerstvo za mir, posebno u oblasti mehanizama saradnje s NATO-om, kao što su: IPAP, IPP, te PARP, preciznije Partnerski ciljevi saradnje Bosne i Hercegovine i NATO-a.

Uspješno radimo na procesu rješavanja viškova zastarjelog naoružanja i municije kroz program „Explode“. Tu nam pomaže komanda EUFOR-a u BiH, UNDP i prijateljske zemlje. Nestablina municija u skladištima OSBiH ujedno je jedan od najznačajnijih sigurnosnih izazova.

Uz to NATO nam aktivno pomaže na tranziciji vojnog personala, izradi dokumenta Pregled odbrane BiH i nastavku aktivnosti u vezi s realiziranjem Trast fonda NATO-a PERSPEKTIVA (Fond koji je oformljen s ciljem profesionalnog osposobljavanja i zapošljavanja otpuštenih vojnika u civilnom sektoru.)

Tokom maja prošle godine zadesile su nas katastrofalne poplave. Naše Oružane snage položile su ispit zrelosti veoma angažiranim i uspješnim ispunjavanjem obaveza pomoći civilnom stanovništvu. Njihov profesionalan i odgovoran odnos prepoznat je kod naših građana i to nas obavezuje da im stvorimo uslove za bolji rad kroz opremanje koje će dostizati standarde NATO-a.

Dame i gospodo, dozvolite mi da zaključim!

Bez obzira na sve probleme i poteškoće s kojim se BiH suočava, ona je zabilježila u relativno kratkom periodu značajan napredak. Od objekta usluga UN-a, NATO-a i snaga EU na uspostavi i očuvanju mira u našoj zemlji mi smo postali subjekat pružanja usluga u kriznim područjima širom svijeta.

Od tri vojske, koje su ratovale četiri godine, do uspostave mira 1995. godine, mi danas imamo jednu zajedničku visoko profesionalnu vojsku koju čine, i u komandnom i u vojničkom sastavu, pripadnici svih naših naroda.

U njihovoj saradnji i radu više se ne osjeća opterećenje prošlosti.

BiH nastavlja uspješno i aktivno učešće u misijama NATO-a, kao i mirovnim misijama UN-a i EU-a, te planira proširenje svog doprinosa. Prema ocjeni saveznika iz kontingenta SAD-a, Danske, SR Njemačke i Hrvatske, bh. vojnici su potpuno kredibilan partner u izvršavanju zahtjevnih obaveza.

Naša aktivnost u provođenju Američko-jadranske povelje u formatu zemalja A-5 /Albanija, Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Hrvatska, Makedonija i SAD/ daje dobre rezultate i

realiziranje Akcionog godišnjeg plana prepoznato je kao veoma dobar alat u međusobnoj razmjeni iskustava i dobre prakse na putu ka NATO-u.

I na kraju ako me pitate kako dalje, reći ću vam da za nas nema dilema kada je u pitanju pristupanje EU i NATO. Partnerski ciljevi koje realiziramo s NATO-om govore da postepeno idemo i ka NATO-u, ali da treba da riješimo određene prepreke koje nam daju mogućnost za početak realiziranja MAP-a.

Smatram da su euroatlantske integracije i interes i cilj Bosne i Hercegovine. Pri tome mislim da je u ovom trenutku za sam proces jako bitno dostizanje standarda. To na neki način može biti i opredjeljenje kod onih koji u ovom momentu imaju određene rezerve prema članstvu u NATO-u da podrže proces dostizanja standarda NATO-a, a on će se najbolje dostići aktiviranjem MAP-a.

Stoga vas pozivam vas da pomognete Bosni i Hercegovini na tom putu.

Još jednom zahvaljujem na ukazanoj časti i prilici da se obratim učesnicima 60. proljetnjeg zasjedanja Parlamentarne skupštine NATO-a.

Hvala na pažnji." (kraj)